

Yağ Geni Kalori Yakmaya Yardım Ediyor

Hep yağlı patates cipsleri ya da kızartmaları yedikleri halde bazı insanların nasıl hâlâ zayıf kaldıklarını merak etmişsinizdir. Yeni bir keşif bu merakı giderebilir. Araştırmacılar neden bazı insanların hep kilolu diğerlerinin de zayıf olduklarını açıklamalarına yardımcı olabilecek, kalori yakan bir gen buldular

Aynı zamanda vücut sıcaklığını da düzenleyen bu genin bulunması bir gün daha hızlı kalori yakmaya yardımcı olan ilaçların üretiminde yol gösterici olabilir.

Kaliforniya Üniversitesi'nde endokrinolog olan araştırmacı Craig Warden, "Gen, kalorinin vücutta yağ olarak depolanmasına ya da yakılarak vücut ısısına dönüşmesine karar veriyor." diyor.

Bu kalori yakan gen herkeste bulunur ve bilimsel olarak UCP2 ya da ayırıcı protein 2 diye bilinir. Fakat bazı insanlarda daha aktif olarak çalışır.

Ne kadar yağa sahip olduğunuz yediklerinizi ne kadar yaktığınızla da bağlantılıdır. Böylece, yağ yakan geni daha aktif olarak çalışan bir insan, yüksek oranda yağ içeren bir diyet uyguladıktan sonra spor yapmıyorsa, geni aktif olmayan ve aynı diyeti uygulayan bir insandan daha zayıf olacaktır; çünkü geni aktif olan vücuttaki kaloriyi yakarak ısı olarak açığa çıkaracaktır.

Fakat ilaçla zayıflamaya kalkışan insanlarda, gen aktive edileceği için vücut sıcaklığı artarak ateşe neden olacaktır; ancak yine de aşırı kilolu insanlara bu ilaç sağlıklı bir yaşam sağlayabilir.

Genin bulunması, neden bazı insanların ne kadar yerlerse yesinler kilo almadıklarını moleküler düzeyde açıklayacaktır. Bundan birkaç yıl önce yine UCP1 ya da ayırıcı protein 1 adlı bir gen bulunmuştu. Ancak bu gen hayvanlarda çok, insanlarda az bulunan kahverengi yağda bulunuyordu.

Şimdiye kadar UCP2 insan dışında sadece farede bulunmuş. İnsan ve fare UCP2'sinin birbirine % 95 oranında eş olduğu saptanınca klasik deney hayvanı fareler bu araştırmalarda da kullanılacak gibi görünüyor.

Ateşli Tomurcuklar

Bitkiler de hayvanlar gibi, hücrelerinde depoladıkları besini oksijen yardımıyla yakarak enerji elde ederler. Bu olay, vücut sıcaklığını koruyan sıcakkanlı hayvanlarda çok miktarda ısı üretimine yol açar. Bitkiler, hareketsiz olduklarından, daha az besin yakarak daha az ısı üretirler diye bilinen bilgiler bugün artık değişiyor.

Avustralya Adelaide Üniversitesi'nden Roger Seymour bitkilerin de birçok hareketli canlının ürettiği kadar ısı üretebileceğini ortaya koydu. *Nelumbo nucifera* adındaki bir nilüfer tıpkı sıcakkanlı canlılar gibi, hava sıcaklığı çok düşse bile çiçeklerinin sıcaklığını belirli bir sıcaklık aralığında tutabiliyor. Seymour sıcaklığını

bu biçimde düzenleyen başka bitkilerin de olduğunu, ancak diğer bitkiler arasında en iyi termoregüleörün bu nilüfer olduğunu belirtiyor. Ayrıca, sıcaklığını sabit tutma konusunda birçok memeliden daha iyi olduğunu ileri sürüyor. Seymour, bu nilüferin, çiçekleri tozlayan böceklerin ısı kazanmak için daha az çaba harcayarak tozlama işiyle daha çok uğraşmalarını sağladığını, böylece tozlayıcı böcekleri ağırladığını düşünüyor.

Zuhal Özer

Discover, Şubat 1997

Eksik Penisin Gizi

Bir zamanlar neredeyse tüm kuş türlerinin penisi vardı. Bugün, bu türlerin % 3'ü bu organlarını kaybetmiş durumdadır. Organlarını nasıl kaybettikleri sorusunu yanıtlamaya çalışan biyologlar zor anlar yaşıyor ve penislerini kaybeden erkek kuşların evrimsel bir avantaj yakaladıklarına inanıyorlar. Kanadalı ve Britanyalı araştırmacılar dişi kuşların organsız erkekleri tercih ettiklerini düşünüyorlar.

Kuşlar, erkek kuşun spermelerini kendi dışkılarından, dişiye aktarması yoluyla ürer. Dişi kuş kendi depolama tüplerinde yumurtası hazır olunca kadar bu spermeleri bekletir. Bu süre sonunda yumurtalar döllenir ve eğer dişi isterse döllenmiş yumurtaları atabilir.

Spermeler dişi kuşun isteğine bağlı olarak depolandığı için spermın yumurtaya ulaşmasında dişi kuş tüm kontrole sahiptir.

Bu konu üzerinde çalışan araştırmacılar organlarını kaybetmiş kuş türleri ile diğerlerini karşılaştırmışlar.

Dişiler üreme kalitesini en yüksek düzeyde tutmak için en iyi sperm seçmek isterler. Dişi kuşlar döllenmiş yumurtaları, biraz savurganlık olsa da, kabul etmeyebilir.

Dişiler penisi olmayan erkekler üzerinde kontrol kurarlar. Böylece, araştırmacıların sonuçlandırdığına göre, bu tür erkek kuşlar dişiler tarafından daha sık seçilirler ve spermelerini ziyan eden erkeklerden daha çok başarı sağlarlar.

Özgür Ergin

http://www.newscientist.com/ps/thisweek/scitech/s0303.htm

Rıfat Ilgaz Gülmece Öykü Yarışması

Çağdas Yaşamı Destekleme Derneği Bakırköy Şubesi'nce '97 yılı için Rıfat Ilgaz adına bir gülmece öykü yarışması düzenleniyor. Amatör ya da profesyonel bütün yazarlara açık olan yarışmada yazarlar en az üç, en çok on sayfalık daktilo edilmiş öykülerini, 6 nüsha olarak daha önce hiçbir yerde yayımlanmamış olmak koşuluyla, elden ya da posta ile 1 Mayıs '97 tarihine kadar, 'ÇYDD Rıfat Ilgaz Gülmece Öykü Yarışması, İstanbul CD, Havlucular Sk. 4/2 34750 Bakırköy- İstanbul' adresine teslim edebilecekler. Kopyalarda yazar ismi bulunmayacak, ancak bir sözcükten oluşan bir rumuz yazılacak. Yazar, ayrıca kapalı bir zarfa gerçek kimliğini, biyografisini, fotoğrafını ve adresini yazdığı bilgileri yerleştirecek ve zarfın üzerine rumuzu yazarak kopyalarla birlikte teslim edecektir. Konu seçimi ise serbest bırakılmış. Seçici Kurul, Müjdat Gezen, Kandemir Konduk, Bensu Kaya, Sulhi Dölek ve Tuncer Cücenoglu'ndan oluşmaktadır. Sonuçlar en geç Temmuz ayı içinde açıklanacaktır.

Özgür Ergin

http://www.msnbc.com/news/59703.asp